

KORSIKA

Mendien uhartea

Asterix garaiezinak orain bi milurtekoko Korsikara eraman gintuen, beste herri menderaezin bat ezagutzeko. Gaur egun, ohiko topiko baldarrak errepikatzekeo asmorik ez badugu ere, iruditzen zaigu bertako herritar askok agertzen duten harrotasuna eta nortasun menderakaitza bizitza bera bezain benetakoa dela, eta hein handi batean leku eder eta basa honen orografia malkartsuak eragin duela.

| LUIS DÍAZ / VISUALNATURA |

Argazkiak: Jorge López / Visualnatura

ESAN DAITEKE, geologiari buruzko xehetasunetan murgildu gabe, Korsika Mediterraneo itsasoaren erdian jarritako Alpeen zati bat izan litekeela, inguruan hondartza eta labar ugari daukana, eta barnealdean, berriz,

kontinenteko haran alpinoak gogoraziko dizkiguten mendi garai eta basoak. Izan ere, Errestonikako haranen batean jarriko bagintuzte non gauden jakin gabe, zin egingo genuke Alpeetako txokoren batean gaudela.

Mendilerro ikusgarri batek zeharkatzen du uhartea ipar-mendebaldek hego-ekialdera. Itsas mailatik 2.000 metro baino gorago dauden ehun gailur baino gehiago dago; urteko sasoi gehienetan elurrez esta-

Cinto mendiaren ikuspegia.

Santa Mariako dorre genovarra, Corse lurmuturrean.

lita egoten den Cinto mendiaren 2.706 metroak nabarmentzen dira. Itsasertzetik 30 kilometro baino gutxiagora dago Cinto. Distantzia horren eta haren altueraren arteko erlazioak erakusten digu zein bertikala den Mediterraneo erdiko mendikate hau.

Orografia bihurriak etengabe baldintzatu du uhartearen historia. Ipar-ekialdea eta hego-mendebaldea askotan elkarrekiko inkomunikatuta geratzen ziren elurte handien ondorioz; batzuetan haran batetik betera igarotzea ere ezinezkoa zen. Lan gogorra inbaditzaileentzat. Korsikarrak mendi inguruetan bizi ziren batez ere, nahiago zituzten horiek kostaldea baino, eta mende askoan gerrilla bidez oldartu zitzaizkien beraien baino boteretsuagoak ziren ejertzitoei. Baina alde batetik beren nortasunari eusteko balio izan zuena, jaiotza kopurua txikia izatea eta korsikarren arteko zatiketa areagotzea eragin zuen bestetik. Bereizketa horrek muga ideologiko, sozial eta, ezinbestean, linguistikoak sortu zituen.

Hamaika inbasio

Korsikako historia nahasia eta bitxia izan da. Haren ondorioz, nazio nortasun sendoa eta independentzia nahi irmoa garatu da bertakoengan. Irlaren kokagune estrategikoak herri askoren arreta piztu zuen; ia hiru milurtekoan, feniziarrek, greziarrek, erromatarrek, bandaloak, bizantziarrek, pisarrak, aragoiarrak, genovatarrek eta, 1768tik, frantziarrek uharteaz jabetu ziren, inbasio eta inbasio artean autonomia eta independentzia tarte laburrak utzita bertakoei.

Gaur egun Korsikak beste inbasio bat jasaten du, ez hain liskarzalea, lurraldea bereganatu ordez egun edo aste batzuetako bisita egiteko asmoa baino ez duena. Uhartearen diru-sarrerera iturri nagusia da turismoa,

Gaur egun Korsikak beste inbasio bat jasaten du, lurraldea bereganatu ordez egun edo aste batzuetako bisita egiteko asmoa besterik ez duena

izan ere. Eta handiagoa izango litza-teke bisitak hartzeko azpiegiturak hain mugatuak ez balira. Oso litekeena da horrek, kalte egin baino, onura ekartzea epe luzean, bertako natura asko hondatzea eragotziko baitu, eta zalantzarik gabe horixe bera da, natura, kanpotarrei eskaintzeko Korsikak daukan balore nagusia.

Itsasotik arroiletara, urrats bat baino ez

Muturrak harrigarriak dira Korsikan. Ezin zaitezke aldendu 40 kilometro baino gehiago Mediterraneo epeleko hondartzetatik, baina tarte hori nahikoa da naturan hamaika jarduera, askotarikoak, egin ahal izateko. Ghisoni, Vergio edo Val D'ese-ko pistan eski egun bat negu gorrian, uharte iparretik hegora zeharkatzen duen GR-20 ibilbidean barnako mendi txango gogorak, arroila jaitziera kirol horretarako Europan dauden lekurik interesgarrienetako zenbaitetan, eta beste asko, hala nola urpekaritza eta bestelako ur jarduerak. Kulturaz edota mediterranean klimaz gozatzeko aukera ere badela kontuan hartu-

Goian, ezkerrean: Camera herrixka, Corse lurmuturreko mendebaldeko itsasertz menditsuan. Eskuman: Calvi hiriko hondartza, atzean gotorlekua ikusten delarik. Lerro hauen ezkerrean, Zagliako zubi genovatarra, Speluncako arroiletan.

ta, era askotako turismorako gune ezin hobea da Korsika.

Bastia, hiririk korsikarrena

Uhartera sartzeko lekurik onena Bastia da, ipar-ekialdeko erdiko hiriburua, eta Korsikako itsasertzeko hirien artean berezia. Oso agerikoa da Genovaren eragina, bai arkitekturan bai kaleen saretzean. Korsikar kostaldeko hiririk “benetakoena” da Bastia, zalantzarik gabe; ez da ahaztu behar itsasertzeko hiri handienak inbaditzaileek eraikitakoak direla. Bastia ez da beste hiri batzuk –esaterako, Ajaccio– bezain arranditsua, baina uharte osoko porturik jatorrena dauka: kafetegi ugarien artean, ainguratutako belaontziei so paseatzen duten jubilatutako arrantza-leak nonahi dabilta bertan.

Bastiatik Korsikaren iparraldera irits gaitezke. Populazio txikieneko eskualdea da, eguraldiaren zabor-keriaren aurrean babes txikiagoa duelako. Hiritik abiatzen den errepide bihurgunetsu batek aukera ematen du Corse lurmuturra dagoen penintsula osorik ingura-

tzeko. Ehunka senaia txiki ezkutu gortetzen dituzten amildegi ikusgarrien ertzetik, dorre genovatarrez jositako lurmuturrera hel daiteke.

Sortaldeko kostalde labartsua

Uharteren ekialdea are malkartsuagoa da, baita ikusgarriagoa ere. Labarrak itsasoan murgiltzen dira, eta han-hemen mediterranean izaera agerikoa duten arrantza-lekuek aurkitzen ditugu. Errepide horretatik Agriates-eko kostaldean sartuko gara: babestutako 40 kilometroko itsasbazterra, eskualdeko altxor natural handienetako bat.

Sortaldeko itsasertzari jarraituz, iparreko senaia ezkutuekin zerikusirik ez duten hondartza luzeak ikusiko ditugu. Hala ere, kostalde mediterraneanreko leku askok jasan duten higiezinaren boom-a ez da honaino iritsi, ez behintzat hain neurri handian. Horri esker, gune askotan aukera dago errepidetik irten eta jendetza handi batekin

topo egin gabe hondartzetara gerturatzeko, baita udan ere.

Kostalde horretatik bertatik uhartearen barnealdera joan daiteke, zenbait mendate esanguratsu gaindituz. Eskualde berezia da hau, baso handiek estalitakoa. Gaztainondoa da nagusi, eta hartatik hartu du izena Gastagnicciak, gaztainaren inguruan bizi den eskualdeak; hango negozioetan zein gastronomian ohorezko lekua du fruitu horrek. Bailara hau bisitatuz irlako historiaren zati garrantzitsu batean murgilduko gara, Pasquale Paolik, Korsikaren independentziaren defendatzaile nagusietako batek, bertan utzi baitzuen bere oinordetzaren zati handi bat.

Uharteren bizkarrezurretik hegoalderantz joz, Corte hiria aurkituko dugu. Korsikako benetako bihotza, mendiz inguratua eta Restonica eta Tavignano ibaiek bat egiten duten lekuan kokatua. Corte izan zen Korsika independenteko hiriburua Paoliren gobernuak iraun zuen bitartean, 1755 eta 1769 artean. Urte hartan, frantziarrek mendean hartu zituzten korsikar osteak, Pontenuovoko guduan.

Restonicako Arroilak

Corte pribilegiozko toki batean dago: Restonica ibaiaren ibilguari jarraituz, uharterko mendi malkartsu eta ikusgarrienen bihotzean sartuko gara. Mendiko ibai honen hamalau kilometroetatik, gehienak Restonicako Arroilen barruan

Kostalde mediterraneanreko leku askok jasan duten higiezinaren boom-a ez da honaino iritsi, ez behintzat hain neurri handian

Mediterraneoaren gaineko kokagune miresgarri batean dago Bonifaccio, uhartearen hego muturreko hiria.

daude; ur-jauzi ugari dago bertan. Ibaiak 1.300eko altuera galtzen du ibilbide horretan, eta haren uharkak Korsikako haran eder eta basatiena sortu du. Korsikar mendien sargunea izanik, urtero jasotzen du milaka lagunene bisita; lasai paseatzera joaten dira batzuk, mendi kirol zorabiagariak egitera beste batzuk.

Itsasertzerantz berriro, uhartea

zaticatzen duen mendikatea zeharkatuko dugu Korsikako hego-mendebaldearen hiriburura, Ajacciora, joateko. Atzean utziko ditugu hiritik ikus daitezkeen mendi garaiak, neguan irudi bitxia eskaintzen dutenak: Mediterraneoaren gaineko zerumuga elurtua. Kaleek, monumentuek, estatuek, etengabe gogorazten dute Napoleon Bonaparte

enperadorea izango zena Ajaccion jaio zela 1769ko abuztuaren 15ean, frantziarrek uhartea behin betiko bereganatu zuten urtean.

Bonifaccio, hego muturra

Hegoaldeko muturrerantz goazela, paisaia alpinoak atzean utzi eta mediterranean izaera nabarmena duen ingurua zeharkatuz, Popiano eta Sartène-tik igaroko gara Bonifacciora heldu arte. Mediterraneoaren gaineko kokagune miresgarri batean dago hiria, labar luze baten goialde; izen bereko itsasartea zeharo edo ikusten da hemendik. Bonifaccioko begiratikietatik erraz hautematen dira Madalenako artxipelagoa eta Sardiniako uhartea, eta arratsalde eguzkitsuetan, itsasartea zeharkatzen duten izurde saldoak ikus daitezke hiri-ko harresietatik. ■

Bisitatu Ihesi.com, aisiialdirako webgune partehartzailea.

Ontzi arinak ondo bereizteko zenbait gomendio

BAI

- Komertzioetako plastiko poltsa
- Kafe kapsulak hustu
- Albal papera
- Aerosolak
- Erabili-hustutzeko lorontziak
- Plastikozko botilak, latak eta tetrabrikak
- Marrubien egurrezko kaxa txikiak

EZ

- Medikamentu kondarrak
- Ontziak likidoarekin (hustu eta tolestu)
- Tonerrak
- Lorontzi finko gogorrak
- Plastikozko eskularruak
- Jostailuak

